

MĂNĂȘTIREA

Biblioteca Universității

Cluj

ORGAN NAȚIONAL-BISERICESC SĂPTĂMÂNAL

Abonamentul anual: 400 Lei.

Director: Dr. I. MATEIU

Redacția și Administrația:
Cluj, Piața Cuza Vodă Nr. 3.

Cenzurat.

MĂNĂȘTIREA DE MAICE DIN CLUJ

Viața noastră bisericească este inseparabil legată de istoria Mănăștirilor, cari au fost puncte strategice în vremuri de războiri pentru „lege“, tiparnițe de slovă luminătoare în vremi mai îngăduitoare și totdeauna locașuri de mângâiere și întărire în nădejdea biruitoare și izbăvitoare de suflete.

În Ardeal încă pe la 1204 papa Inocențiu III, într-o scrisoare către episcopul latin din Orade, pomenește existența unor mănăștiri ortodoxe. Dar dovezi istorice precise avem numai dela 1391, când fiii lui Sas se duc la Constantinopol și închină patriarhului Antonie Mănăștirea din Perii Maramurușului, ridicată de tatăl lor, deci înainte de 1391, ca să fie de aci înainte stavropighie Patriarhiei, cu drepturi quasi episcopale pentru egumenii ei începând cu Pahomie, pe care cu atât îl îngrădește Patriarhul ca să nu turbure în jurisdicțiune pe „ceilalți episcopi localnici“.

Tot în această vreme, când după întemeierea Munteniei și Moldovei, voevozii și o seamă de boieri ridică și dincoace de Carpați vetre mănăștiresți, pe

cari le înzestreză cu sate și moșii, Mircea-cel-Mare dăruiește la 27 Decembrie 1391 egumenului Stanciu și fratelui acestuia Călin, Biserica din Scorei în ținutul Făgărașului, stăpânit de către Domnii Munteni până pe la mijlocul sec. XV, și unde în sec. XVII—XVIII existau 20 de mănăștiri.*

Pe la 1400 prin Nicodim întemeietorul vieții mănăștiresți dela Vodița și Tismmana, se ridică Mănăștirea Prislopului, care a dat Bisericii ardelene o serie de Vlădici luminați, pomenim pe Ioan, mai târziu Mitropolit la Bălgrad, și Teofil de Vad. La această mănăștire și-a isprăvit probabil, Nicodim, prețioasa Evanghelie ce se păstrează la Acadmie în București, și la sfârșitul căreia scrie: „Această Sf. Evanghelie a scris-o popa Nicodim în țara unguerească în 6913 (1404—5)“.

*) Părintele I. Călin din părțile Făgărașului, într-o admirabilă monografie asupra Mănăștirilor din ținutul Făgărașului pe care a susținut-o ca teză de licență la Facultatea de teologie din Cernăuți în sesiunea Innie a. c., după serioase cercetări determină cu documente inedite din diferite arhive, urmele acestor Mănăștiri cari se ridică la 30 numai în ținutul Făgărașului stăpânit odinioară de Domnii Munteniei.

Mai târziu această Mănăștire a fost bogat dăruită cu moșii și sate de Domnița Zamfira fiica lui Moise Vodă, pe cari le-a stăpânit Mănăștirea până în 1744.

Tot din veacul XV datează Mănăștirile: Strâmba jud. Someș (1470); Vad (1475) și Râmeți-Alba (1487), apoi Geoagiul, iar ceva mai târziu cele din Șimișna, Olpret și Leurda toate în județul Someș, despre cari până azi trăesc în tradiția populară adevărate legende.

Toate acestea împreună cu alte zeci de Mănăștiri și schituri de prin văile și munții Ardealului și-au împletit viața lor cu durerile neamului nostru a cărui spovădanie au ascultat-o veacuri de-a rândul bolțile de stejar îndărătnice în a pieri, ca și neamul ce le-a ridicat.

Dar sentința acestor cetăți de lemn a adus-o „măiceasca îngrijire“ care a pomăzuit întru ctitor al „Unirii cu Roma“ și a desbinării sufletului românesc din Ardeal, pe generalul Buc-cow. Acest „arhanghel“ al catolicismului Habsburgic în Ardeal, sosit aici în Aprilie 1761 nu s'a arătat întru nimic mai prejos de nădejtile cu cari a

„Dacă-mi slujește cineva să vie după mine și unde sunt eu acolo va fi și slujitorul meu. Dacă îmi slujește cineva, Tatăl îl va cinsti.“

Ioan, 12, 26.

fost trimis spre a salva „Sfânta Unire.“ După ce a frânt ținuta lui Sofronie, avertizând apoi poporul că acel ce s'ar opune „înaltei porunci regale dată de mărita comisie“ să fie pedepsit cu moartea prin spânzurare sau pierderea capului, neobținând rezultatele dorite, a pus la lucru ultimele argumente: dragonii și tunurile.

„Monasteria ubique comburantur lignea, lapidea destrucantur“, glăsuia ordinul lui Nic. Bethlen din 13 Iunie 1761, un executant al poruncilor lui Buc-cow, către comisarii cari lucrau în Țara Oltului.

Așa s'a pecetluit prin foc și sânge viața Mănăștirilor din Ardeal în anii 1761—1762 și următorii, închinare Domnului, și distruse de catolicism tot în numele... cui?

Obștea călugărilor s'a risipit trecând munții, și odată cu ei încetează pentru multe veacuri indeletnicirile culturale inițiate și propovăduite în Mănăștiri.

Din zilele acelea de bejenie cei dela Râmeți au lăsat pe o carte însemnarea:

„Cându au stricatu necredincioșii Mănăștirea dela Râmeți și cea dela Geoagiu, la ani 1762 în August 23 într'o

FOILETON

Frăția Ortodoxă Română.

— Cel dintâi an de muncă. — (Urmare și fine)

II. Aplicarea programului de muncă.

Dar cum s'au comportat secțiile în ordinea difuzării programului de muncă și a realizării lui practice? Deși perioada de organizare propriu zisă nu s'a încheiat încă, totuși subliniem cu mulțumire faptul, că propaganda însăși s'a bucurat dela început de atențiunea comitetelor eparhiale, care au știut găsi multe suflete de elită, gata să se devoteze unei mișcări, atât de utile renașterii noastre spirituale.

Astfel în toate 5 secțiile s'au ținut conferințe, s'au comemorat figuri luminoase ale Bisericii ortodoxe, (d. p. Șaguna, Gojdu etc.), sau evenimente memorabile, ca Dumineca Ortodoxiei, s'au organizat festivaluri și concerte religioase, s'au aranjat mari manifestațiuni ortodoxe în legătură cu acte bisericesti de seamă. S'au pus apoi la cale colaborări rodnice cu alte societăți ca, „Oastea Domnului“, „Societatea Femeilor Ortodoxe“, „Societatea Sf. Gheorghe“, „Astra“ ș. a.

Rapoartele ne dau și nume de localități, unde s'au produs aceste activități folositoare ca de ex. Cluj, Câmpeni, Turda, Baia-de-Arieș, Dej, Abrud, Alba-Iulia, Luduș, Sibiu, Sighișoara, Orăștie, Hunedoara, Sebeș, Brașov, Petroșani, Sf. Gheorghe, Hațeg, Săliște, Dumbrăveni, Oradea, Tileagd, Tinca, Ceica, Bratca, Beliș, Beiuș, Belinț, Buteni, Arad, Gurahont, Hălmațiu, Șiria, Rodna, Lugoj, Caransebeș, Băile Herculane, Craiova, Buziaș, Făget, Oravița ș. a.

La fel sunt citați, ca pe un ordin de zi, ațiția eminenți apostoli ai F.O.R.-ului, cari s'au ilustrat prin devotamentele lor deosebite: Dr. Cornel Corneanu, Mihai Gropșianu, Nicolae Corneanu, Colonel Romulus Boldea, Dr. D. Novăcescu, prof. Ioan David și Iancu Colțun, Dr. D. Borca, prof. univ. V. Stanciu, V. Papilian, V. Moldovan, prof. de teologie: Dr. I. Vască, A. Buzdug, Gh. Stănescu, L. Muntean, V. Petrașcu, L. Chirilă, Horia Teculescu, Aron Demian, Gh. Dubleș, I. Cusorta, I. Moșoiu, I. Iancu, Dr. Berbescu, Dr. L. Parasca, I. Holom, D. Lăpădat, regretatul Bogdan-Duică și alții.

La anul viitor vom completa lista și cu entu-

ziaștii dela Arad și Oradea, cari astăzi ne lipsesc din rapoartele primite.

Mai puțin isbutite se prezintă sforțările secțiilor în ordinea materială a strângerii de fonduri. Înțelegem cu toții dificultățile financiare ale vremii de azi, cari zădărnicesc atâtea din nobilele acțiuni omenești. Și totuși observatorul atent surprinde în societatea noastră încă numeroase acte de risipă inutilă, ceea ce constituie tot atâtea probe împotriva sărăciei de care ne plângem atât de mult.

Va trebui să stăruim din toate părțile, pentru o redeșteptare a vechiului spirit de jertfă în sufletele prea sceptice ale intelectualilor noștri, ceea ce n'ar fi tocmai așa de greu, dacă le vom pune sub ochi realizări concrete și gesturi impresionante din sfera F.O.R.-ului, cum sunt cele dela Reghin.

Uzând apoi și de un sistem mai rațional la înscrierea membrilor și încasarea cotizațiilor, avem credința că situația de azi poate fi remediată în mare măsură, înlesnind urmărirea planurilor noastre.

Cele câteva zeci de mii de membri, ce-i avem, ne-ar pune la îndemână sume importante, dacă taxele lor ar fi plătite regulat și fără somațiuni supărătoare.

Sâmbătă spre perirea lor.*) Acest ultim cuvânt izbucnit nu din ură ci din durere, se va adevăra pe deplin.

*

Până la 1918 în tot Ardealul și părțile ungurene nu am avut decât Mănăstirea Bodrog-Arad, câștigată mai târziu prin proces dela Sârbi.

Această ciuitire în viața Bisericii noastre de după întregire, n'a rămas nesublinită de ochiul și spiritul practic al P. Sf. nostru Episcop. Așa cum a îmbrățișat și rezolvit toate problemele de existență a noii Eparhii, s'a făcut și ctitorul și reorganizatorul vieții mănăstirești din Ardeal. Astăzi în Eparhia Clujului funcționează cu perspective de progres și reală utilitate pentru Biserică, reînființata Mănăstire de Vad, ctitorie exclusivă a P. Sf. Sale, apoi cele dela Rohia, Dragomirești, Piatra-Fântânelor și cea dela Toplița, ctitoria Prea Fericitului Patriarh Miron.

Laturea aceasta din prodigioasă și binecuvântată activitate a Prea Sfinției Sale, oarecum umbră de celelalte realizări cari au ținut subjugată atenția tuturor, a fost mai puțin accentuată. Dar odată trasate liniile de dezvoltare îi va duce spre tot mai multă slavă pomenirea, așa cum se desemnează și din cel mai nou așezământ a cărui temelie prin Soc. Femeilor Ortodoxe a așezat-o sub nemijlocita Sa supraveghiere chiar aci în Cluj: *Mănăstirea de Maice* — cea dintâi în Ardeal — adăpostită în condițiuni corespunzătoare în casa Eparhiei din strada Avram Iancu 6, pusă la dispoziție de către Prea Sfinția Sa, unde a funcționat înainte Academia teologică și

*) N. Iorga, Ist. Bis., vol. II., pag. 137. Ed. 1909.

de curând adaptată rânduelilor mănăstirești, provăzută cu Paraclis și toate cele necesare.

Obștea este alcătuită, până acum, din 3 maice și 5 candidate — conduse de o maică stareță. Maicele sunt cu metania dela Pasărea.

Până la sporirea obștii, pe lângă îndeplinirea rânduelilor religioase mănăstirești, candidatele se îndeletnicesc cu lucrul de mână și în deosebi cu instruirea în cunoștințele trebuitoare. Această muncă o săvârșește cu creștinească abnegație părintele prof. S. Vlad, secretarul Societății Femeilor Ortodoxe.

Rostul acestei mănăstiri este îndoit: întâi să fie de folos ortodoxiei la întărirea căreia să contribuie cu specificul devoțiunii femeii creștine, și în al doilea rând — mai ales după ce chiar Eparhia are un spital aceluși dăruit de mecenatele Dr. Nicoară din Reghin — să devie o școală pregătitoare pentru călugărițe ce se vor devota îngrijirii bolnavilor, cărora să le împărtășească odată cu alinarea suferințelor și graiul mângăitor al legii străbune.

Serbările dela Drăgoiasa (Scoarșet). În zilele de 13 și 14 Iulie, din inițiativa Ligii antirevizioniste, în frunte cu vrednicii protopopi Aurel Muntean-Huedin și Sorin I. Furdui-Câmpeni, Moșii, în cadrul unor serbări câmpenești, au comemorat împlinirea unui veac și jumătate dela martiriul eroilor Horea, Cloșca și Crișan. Serbările s'au desfășurat la Drăgoiasa, tocmai pe locul unde a fost prins Horea și adjutantul său Cloșca. Au participat mii de moși în frunte cu preoții lor, iar dela București dl Gh. Lungulescu, secretarul general al Ligii.

După Sf. Liturghie și Parastasul săvârșit Duminecă în 14 s'au ținut insuflețitoare vorbiri de către părinții protopopi, dl Lungulescu, Doctorul Pașca-Huedin, cap. Șiancu și alții. Totul s'a desfășurat într-o atmosferă emoționantă până la lacrimi.

Preotul și sesiunea parohială.

„Preotul care n'are o vacă în curtea sa, acela nu-i preot român”.

Aceste cuvinte, ce le-am pus în fruntea acestui articol, sunt cuvinte rupte din indemnul adresat de P. S. Sa Episcopul nostru Nicolae, tinerilor teologi absolvenți, cu ocazia unei încheieri de an. În cuvinte puține și simple, e cuprinsă o latură a chemării preotului român.

Sesiunile parohiale. O chestiune actuală, devenită — acum după 1 Aprilie — mai actuală. Preoții cari sunt într-o parohie fără sesiune, doresc să aibă cele 32 jugăre, iar cei ce o au — cari putem zice c'o ținem în arândă cu 6.000—12.000 Lei anual — ar vrea s'o înapoieze statului, căci ei nu storc din ea atâta, cât li se reține din salariu pentru ea. Care e calea dreaptă și bună, pe care ar trebui să apucăm?

Dela început afirm: un preot ortodox român, care n'are pe lângă casă o grădină, o vacă și o mică gospodărie, nu poate fi preotul complet. Acela e funcționar, care toată chemarea sa preotească și-o consideră drept o funcțiune sau meserie și nu o misiune divină în mijlocul poporului. Preotul trebuie să fie model în toate: în viață curată familială și socială, în felul cum știe să trăiască fără sgomot și risipă, ca și în felul cum știe să-și cultive o grădină de flori și legume în jurul casei, să-și țină vite bune și de soi și să-și cultive cu cereale alese și plante de nutreț sesiunea parohială. Chiar și în felul cum știe să-și angajeze servitorii, să se poarte față de ei și să-i plătească, trebuie să fie de exemplu.

Așa înțelegem noi preoțimea română, conștientă de chemarea noastră divină în mijlocul societății omenești, rostul nostru: chiar și cu pierderi materiale, o ramură a activității noastre, trebuie să fie economia. E dureros că chiar statul, societatea cea mai ideală și mai bine organizată, nu

ne înțelege și sprijinește îndeajuns, ca rolul nostru să fie încoronat cu succes, nu atât spre binele nostru, ci mai mult pentru ridicarea păturei țărănești, rămasă și în privința aceasta în urma altor popoare. Dacă statul, azi nu poate face acest lucru din cauza altor interese naționale mai superioare, să facă acele corporații — camerele de agricultură — care spre aceasta sunt create și cari în unele locuri sunt conduse chiar de preoți. Să vedem ce-ar putea face aceste corporații, prin preoți, ca să ridice pătura noastră plugărească. Ar putea da preoțimei altoi — nu zic gratis — ci cu un preț mai redus, ca să planteze cu ei: locurile și grădinile din jurul bisericilor și caselor parohiale, cimiterile și sesiunile parohiale. S'ar putea da: salcâmi, frasin și alți arbori buni de foc, cu cari să se planteze locurile sterpe.

O altă ramură frumoasă, rentabilă și demnă pentru un preot, este apicultura. S'ar putea primi de aci coșnițe sistematice, chiar și familii întregi de albine, ca și cu această ramură a economiei să se ocupe preoțimea și de aci să pătrundă și la țărâtime.

Și cu unelte agricole, ar putea veni camera de agricultură în ajutorul preoțimei, plătibile în rate la recoltă. Asemenea cu plante de nutreț, cu sămânță aleasă pentru cereale etc.

De aci incolo două drumuri avem de urmat: Demni, solidari, cu dragoste și cu sinceritate unul față de celălalt, să luptăm ca cei orbi să vadă marele nostru rol în mijlocul societății. Biserica să fie vic, activă și nu moartă, căci morții se îngroapă și rana oricât de mare, vremea o vindecă, iar cel viu se pune la locul de cinste și de conducere.

Calea a doua este ca activitatea noastră s'o complectăm cu gospodăria, ce suntem chemați s'o înfiripăm în curtea casei parohiale. Aceasta mai

III. Realizări speciale în cadrul secțiilor.

Este o bucurie pentru noi să menționăm aici câteva realizări speciale, care onorează în chip deosebit pe autorii lor. Astfel *secția Sibiu* editează de 18 luni de zile revista de familie „*Viața Ilustrată*”, care sub conducerea distinsului ei director Dr. Nicolae Colan se tipărește în condițiuni excelente, aducând prețioase servicii atât asociației noastre, cât și ortodoxiei române în general. E locul să exprimăm dlui N. Colan toată recunoștința noastră și să solicităm concursul tuturor pentru susținerea acestei publicații de valoare.

Secția Caransebeș a început tipărirea unei *biblioteci* speciale din care până acum au eșit 3 numere și anume: 1. Cornel Corneanu: „Am găsit pe Domnul”. 2. Nicolae Corneanu și diacon C. Rudneanu: „Creștinism și ortodoxie”. 3. Mihail Grosșianu: „Justiția antică și judecarea lui Hristos”.

Încercarea este vrednică de laudă și nu ne îndoiim, că meritoșii conducători din Banat o vor continua cu aceeași încredere, ce se degajează din raportul lor cald și optimist.

Secția Arad s'a relevat prin pasiunea înființării de *coruri sătești*, cari să ajute opera de luminare a asociației cu prestațiunile lor muzicale, atât de iubite în acele regiuni ale țării.

Să amintim și practica religioasă minunată, introdusă cu binecuvântare canonică, de către cercul Hunedoara al vrednicului luptător Gh. Dubleş, de a aduce pe mireni la biserică, unde fruntașii lor binepregătiți rostesc, pe rând, *predici instructive* în postul Paștilor.

Și în sfârșit, vom sublinia cu toată emoțiunea opera excepțională ce se desfășoară în cercul Reghin, prin vrednicia neîntrecutului misionar și generos donator care este Dr.-ul *Eugen Nicoară*. Propovăduirea lui ideală și jertfelnicia lui pilduitoare sunt izvoare de inspirație pentru toți ostașii F.O.R.-ului. Mișcați de gestul mare al dăruirii spitalului său mare și modern din Reghin pe seama Bisericii noastre, noi aducem aici acestui nou și strălucit ctitor național, toată recunoștința inimilor noastre.

Morții noștri.

Este normal ca în aceasta ordine de idei să ne aducem aminte și de aceia dintre fruntașii asociației, cari au trecut în lăcașurile Domnului. Printre ei numărăm pe regretatul profesor *Gh. Bogdan-Duică*, până ieri membru în comitetul nostru central și președinte al secției Sibiu. Învățătul academician a fost o ilustrație excepțională a literilor românești, și unul din cei mai străluciți îndrumă-

tori ai F.O.R.-ului. Marea lui știință, inclusiv cea teologică, era un vast arsenal intelectual, din care au eșit, și în ordinea bisericească, atâtea lucrări de valoare și atâtea apologii savante, ce-au înălțat sus de tot mândria noastră ortodoxă și au dezarmat, fără putință de replică, îndrăznelile adversarilor. El s'a dus acum, dar opera lui de esență superioară ne va vorbi mereu de-alungul vremilor, călăuzindu-ne pe cărările luminoase ale spiritualității românești.

Alături de el vom pomeni și stingerea omului de-o cinste exemplară *Anton Mandea* din Cluj, membru în comitetul nostru de cenzori, unul din destoiniciei și devotații fii ai Bisericii și ai F.O.R.-ului. Cu ei împreună pomenim și pe toți frații de sub steagurile noastre, cari au încetat din viață neștiuți de noi.

Domnul îndurărilor să le dea tuturor bucuria fericirilor eterne.

Datoriile ce ne așteaptă.

Rezumând expunerile de față desprindem din ele constatarea reală, că *cel dintâi an de existență* al Asociației noastre prezintă în general rezultate deplin mulțumitoare. Neuitând că acest an constituie prin excelență o perioadă de organizare, care

mult pentru țărănul român, pe care preoțimea l-a iubit, pentru el s'a jertfit și pentru interesele lui superioare s'a identificat cu sufletul și cu aspirațiile lui.

Să arăm dar bine și adânc. Să întoarcem brazdă fânără și proaspătă și pe această brazdă nouă, s'aruncăm sămânța cea binecuvântată care va încolți, crește și rod pentru biserică noastră.

Pr. Ax. T.

F. O. R.

Din activitatea F. O. R.-ului secția protopopiatului Luduș.

În ziua de 17 Iunie 1935, a avut loc înființarea sub-secției F.O.R.-ului în comuna Deag, județul Târnava-Mică. Dimineața, la serviciul divin a participat dl președinte al F.O.R.-ului Luduș Nicolae Corlățan, avocat, care a ținut o însuflețită cuvântare despre misiunea F.O.R.-ului, în combaterea sectarismului vremii și în apărarea credinței noastre ortodoxe străbune.

A vorbit asemenea în biserică părintele Dumitru Biji, un emerit slujitor al altarului, care păstorește credincioșii comunei Deag.

D-sa a arătat în cuvinte simțite, datoria bunului creștin. A urmat constituirea sub-secției F.O.R.-ului, alegându-se un comitet de conducere, în persoana dlor: Ion Ladoșan, inv. dir., ca președinte activ, Simion Dordea, vice-președinte, Simion Feșteu, secretar, Teofil Feșteu, casier, asemenea un număr de 24 membri.

În această comună, se află mai multe familii de români ortodocși cari au trecut încă în timpul războiului mondial la baptism.

Străduințele F.O.R.-ului, împreună cu a meritului paroh Dumitru Biji, se îndreaptă într'acolo, ca să readucă pe cei rătăciți la adevărata credință. Pentru aceasta este nevoie de timp și broșuri anume de propagandă, pe care F.O.R.-ul să le împartă celor rătăciți de căile Domnului.

Avem toată încrederea că prin

dragoste și perseverența de care a dat și va da dovadă F.O.R.-ul și părintele Dumitru Biji ales președinte de onoare a sub-secției create, scopul va fi atins.

Am remarcat că această comună curat românească, este bântuită de friguri.

Comuna fiind situată pe ambele maluri ale unei gârle, care formează pe unele locuri mlaștini întinse, adăpostește o mulțime de țânțari foarte primejdioși, purtători ai microbului frigurilor.

Este de datoria organelor în drept, de a se sesiza din vreme de această molimă, luând măsuri de mutarea comunei în altă parte, întrucât pe timp de ploie, satul fiind așezat la nivelul gârlei ce trece pe toată întinderea sa, este supus inundațiilor, cari și în acest an au dărâmat câteva case, locuitorii rămânând pe drumuri.

Chiar în ziua de 17 Iunie 1935, am întâlnit pe drumul ce trece peste deal la Iernut, vre-o două care în cari erau bolnavi de friguri.

Cum sănătatea locuitorilor unei comune interesează deopotrivă atât organele sanitare, cât și administrative, este de recomandat irigarea mociștelor, adâncirea albiei gârlei ce trece prin sat, mutarea vetrei satului sub pădure, apoi o inspecție sanitară urgentă a fiecărei familii în parte, acordarea de medicamente gratuite populației nevoiașe și acordarea gratuită de materiale lemnoase, destinate construirii de case celor nevoiași, cu case expuse inundațiilor spre a avea posibilitatea materială, să se mute din calea puhoaielor.

Așteptăm deci sprijinul autorităților, datoare să-l dea în aceste cazuri, când sănătatea copilașilor de români este în joc, asemenea și siguranța locuințelor contra puhoaielor pe timp de ploie.

Correspondent.

Abonați și răspândiți „VIATA ILUSTRATA”

INFORMAȚIUNI

Misiuni religioase. Sâmbătă 20 (Sf. Prooroc Ilie) și Duminică 21 Iulie se vor ține în Catedrala ortodoxă din Huedin misiuni religioase populare întru slava Domnului și duhovnicească zidire a sufletelor.

Încrestarea unor astfel de inițiative ne umple sufletul de adevărată bucurie, optimism și nădejde în puterea regeneratoare a ortodoxiei noastre — care după ce și-a înălțat spre seninul dreptății divine mărețe boite de Catedrale — înțelege să ridice Domnului și Biserica vie a sufletelor dreptslăvitoare — prin care se integrează, ca întotdeauna — în linia de creștere înspre înălțimi spirituale a Nației românești.

Se anunță un program bogat, înțocmit cu multă îngrijire de mult oșarduitorul în lucrul Domnului, părintele protopop stavrofor Aurel Munteanu al Huedinului.

În afară de îndatinatele slujbe: Sf. Liturghie și Vecernia, cari vor fi urmate de predici și meditații edificatoare, se va sluji în sobor Sf. Maslu, Paraclisul Maicii Domnului și alte ierurgii folositoare. Apoi procesiune religioasă — iar o bună parte din vreme va fi rezervată mărturisirii credincioșilor.

Sunt poftiți și îndemnați să se grăbească la aceste misiuni religioase, cât mai mulți credincioși — cu prapori și steaguri în fruntea coloanelor orânduite în procesiune. Cei din apropiere să nu lipsească iar cei mai de departe să se ostenească și ei la lucrul izbăvitor.

Din parohia Caila, protopopiatul Bistrița. Încrestăm ca un îndemn pentru cei ce mai pot face la fel, și totodată ca o mulțumire credincioșilor din Caila, care plecați ca muncitori la București spre a-și agonisi un ban, n'au uitat nici de bisericuța din satul lor al cărei tavan amenința să se surpe. Au adunat unul dela altul Leu cu Leu până au împlinit 4000. Cu acești bani și cu alți 800

de Lei pe cari i-au putut scoate din vistieria bisericii — la cari s'a adăugat darul dlui V. Bocșa, șef-contabil județean, care a donat scândurile necesare în valoare de 1600 Lei, credincioșii din Caila prin osteneala părintelui lor T. Ciuruș, au ajuns să-și vadă bisericuța reparată și curățită. Frumos împodobită cu haină de sărbătoare în 17 Iunie, a doua zi de Rusalii a fost sfințită prin păr. adm. protopopesc V. Mureșanu din Bistrița, asistat de părintele V. Maximilian-Șieu-Sfântul și preotul local.

La această solemnitate a luat parte mult popor din comunele vecine și un număr mare de intelectuali, în frunte cu domnii: D. Nacu, prefectul județului și A. Bejan, senator.

La sfârșitul liturghiei a predicat părintele adm. protopopesc V. Mureșanu, aducând o creștinească mulțumită mărinimoșilor donatori.

Dela Uniunea foștilor întemnițați și internați politici din Transilvania și Banat. Având în vedere dispozițiile Onor. Minister a Finanțelor, care prevede că în tranșa a doua a împrumutului intern se vor putea lua în considerare și creanțele restante și neachitate între cari cad și despăgubirile de război, se îndrumă toți foștii întemnițați și internați politici din Transilvania și Banat, din cursul războiului, ca să se folosească de acest favor și să reclame înscrierea în tablourile împrumutului a despăgubirilor de război. Pentru aceasta se vor face cereri individuale de fiecare interesat către Ministerul de Finanțe.

La școala Minieră a Statului din Baia-Mare se primesc ca elevi, tineri, cetățeni români cari au împlinit 17 ani și au absolvit cursul inferior de liceu sau gimnaziu. Cererile scrise cu mâna proprie și timbrate legal sunt a se înainta Direcțiunii Școlii până în 15 August 1935.

La examenul de admitere, (din limba română, aritmetică și geometrie), care se va ține în 26, 27 și 28 August, se vor prezenta numai cei cari vor fi chemați, prin aviz oficial.

Prelegerile încep în 16 Septembrie. Taxe școlare nu sunt sub nici un titlu. Toți elevii sunt externi.

ne-a dat structura aproape definitivă a F.O.R.-ului, trebuie să subliniem cu satisfacție și bogata recoltă spirituală, eșită dintr'o tinerească și continuă activitate religioasă în toate 5 secțiile eparhiale.

Ea compensează în mare parte balanța deficitară în ordinea financiară, a cărei echilibrare rămâne să se încerce abia de acum înainte. Important era la început să se demonstreze vitalitatea F.O.R.-ului și certitudinea utilității lui religioase-naționale. Aceasta dovadă s'a făcut. Cler și mirenii, prieteni și adversari, recunosc astăzi că Asociația noastră se impune succesiv, ca una din cele mai respectabile forțe ale ortodoxiei naționale.

Ocrotită și animată de către înțelepții noștri Ierarhi, în frunte cu învățatul Mitropolit I. P. Sf. Nicolae, ajutată cu entuziasm de către preoțimea noastră luptătoare, și susținută cu însuflețire de marea falangă a mirenilor din toate unghiurile Mitropoliei — noi privim cu perfectă încredere evoluția de mâine a Frăției Ortodoxe Române.

Programul ce și l-a dat, li deschide numeroase perspective de afirmare și realizări durabile, tocmai într'o epocă de mari îngrijorări pentru Biserică și Patrie. Ea nu va neglija nici una din datoriile mari, la cari s'a angajat cu conștiința deplină răspunderii morale ce și le simțe.

Dar acțiunea principală a F.O.R.-ului trebuie să se concentreze în acel cuprinzător *apostolat laic*, care înseamnă de-o parte practica și propaganda învățăturilor Mântuitorului, iar de alta susținerea și apărarea Bisericii noastre ortodoxe, ca o instituție de mântuire divină și de ocrotire a neamului românesc.

Simțim plutind peste noi adierile unei mari renașteri religioase, ce prinde astăzi în binecuvântările ei mai ales clasele populare, grație devotamentelor biblice din „Oastea Domnului.”

Frăția noastră are menirea să trezească același entuziasm religios în rândurile *intelectualilor și a burgheziei orășenești*, strângându-i în jurul altarelor printr'o caldă și iubitoare propovăduire misionară.

Dar în cadrele ei intră, cu aceeași importanță pentru intelectuali și obligațiunea plină de răspunderi, de-a *colabora cu Clerul* la conducerea și administrarea Bisericii, păzindu-i cu sfințenie patrimoniul garantat de autonomia ei canonică și constituțională.

Anumite porniri greșite și curente reacționare lansate de oameni neînțelegători împotriva acestei *autonomii bisericesti*, se vor izbi totdeauna de rezistența conștientă și hotărâtă a Românilor Ardeleni și Bănățeni, cari după o practică rodnică de peste

60 ani înțeleg desăvârșit toată necesitatea acestei temelii de libertate și de răspundere a Bisericii noastre în desfășurarea destinului ei dumnezeiesc.

În același timp însă, avem imperioasa datorie să privim cu atențiune și la *mișcările dușmanilor din afară*, îndreptate contra Bisericii noastre strămoșești. Ortodoxia românească este minată de ani de zile de secte și confesiuni agresive, cari în vremea din urmă, îndeosebi cea catolică, au trecut chiar la provocări și ofensive publice, grație directivelor iredentiste sau prozelitiste, ce le vin de peste hotarele Patriei întregite. În fața acestor acțiuni primejdioase, vechea toleranță ortodoxă trebuie să cedeze pasul unei conștiințe și însuflețite reacțiuni colective, care să frângă, pas de pas, toate aceste porniri disolvante și să asigure, prin noi forțe morale, unitatea religioasă și națională a țării, în spiritul marilor ei tradiții istorice.

Nu ne îndoim, că stăpânită mereu de conștiința acestor chemări — „Frăția Ortodoxă Română” va răspunde tuturor nădejdelor legate de existența ei, afirmându-se ca un izvor de energie ortodoxă și solidaritate națională, pe care să se bizue în toate împrejurările atât Biserica, cât și Statul și Dinastia românească.

Oficiul parohial ortodox român**Dâmbul-Rotund — Cluj**

Nr. 50—1935.

APEL

În cartierul „Dâmbul-Rotund“, la marginea orașului Cluj, credincioșii bisericii noastre strămoșești, sunt lipsiți de locașul de închinare. Muncitorii săraci, din toate categoriile de bresle, luptă de ani de zile cu mari greutăți pentru a-și putea vedea realizat cel mai scump ideal, de a-și ridica o biserică modestă în centrul, unde își au ocupațiile zilnice.

Pentru atingerea acestui binecuvântat scop, comitetul parohial sub conducerea subsemnatului lansează acest călduros apel, către toate inimile caritabile, ale bunilor noștri creștini, spre a le veni în ajutor cu sume cât de modeste. Cine va putea pătrunde dorul fierbinte și zelul răzimat pe

credița tare ai unor umili fii ai bisericei lui Hristos, cari rezistând cu îndârjire rătăcirilor sectariste, se doresc în locașul de închinare al Domnului, nu va putea să nu se înduioșeze și din prisosul mijloacelor sale, să nu contribuie la ridicarea modestei biserici pentru credincioșii din „Dâmbul-Rotund“.

Sumele colectate se vor trimite pe adresa: „Caseria Consiliului Eparhial ortodox român Cluj, Piața Cuza Vodă 3“ (pentru Dâmbul-Rotund).

Numele generoșilor donatori vor fi date publicității și eternizate în dip-ticele bisericeii.

Cluj, la 15 Iulie 1935.

Titus Stoicoviciu,
Miron Bighea, Pr. Gavril Relea,
Grigore Băraianu,
epitropi.

Situația Depozitelor fructifere la 31 Dec. 1934, administrate de Consiliul eparhial din Cluj.

a) *Depozitele Bisericilor*: Călățele 15.300 Lei; Mjierău 130; Sălcud 900; Vălcăul-ung. 300; Icelandul-mare 1000; Bistrița 1100; Stoiceni 1400; Cupșeni 400; Panic 600; Bercheș 1200; Mociu 80; Bosna 300; Unguraș 3500; Răstoșnea 400; Titișa 1900; Valea-Geogelului 100; Teaca 29.000; Trăscău 1200; Bălcești 475; Gălpăia 100; Ocoliușul-mic 1000; Gălgău 200; Trestia 3; Mașca 100.000; Cerghidul-mare 1200; Neagra-inferioară 2000; Baica 500; Abrud 1700; Ofenbaia 1400; Sovata 14.100; Lona-maghiară 400; Băgaci 200; Buru 1100; Butene 17.319; Lemniu 900; Muntele-rece 300; Aiud 500; Mărișel 3900; Dângău 800; Arieșeni 5500; Cărpiniș 700; Feneșel, Otilia Ioanoviciu, 10.300; Selnița 4000; Sângeorz-Băi 45.600; Săcel 200; Tg.-Murăș 5000; Peatra-Fântânelelor 2400; Curtuius 3600; Chinteni 4800; Șasa 1400; Stânceni 456.500; Zălau 1300; Cupșeni 3000; Turda 2215; Rachiș 900; Bodia 58.434; Balai din America 500; Sărășău 32.395; Năsăud 28.000; Lăpuș 20.000; Borsec 22.000; Filea 2300; Cătcău 28.800; Sângeorz-Băi 5800; Sighet 2000; Borgo-Bistrița 18.000; Borgo-Joseni 16.758; III. Cluj 21.332; Mănăstirea Sf. Ana 2800 Lei.

b) *Depozitele Școalelor*: Mijloceni 8800 Lei; Borgo-Rus 5200; Câmpeni 1000; Borgo-Bistrița 7800; Borgo-Joseni 12.200; Borgo-Prund 16.000; Mărișel 3000; Borgo-Suseni 8500; Școala cantorală Lupșa 800 Lei.

c) *Diverse*. Protop. Lupșa 350 Lei; Corul bis. Dej 2700; Fondul de propagandă Lupșa 11.600; Ioan Dobre, Masca 1200; Dorift Șuteu 250; Depozite fructifere mici 7400 Lei.

Cluj, la 31 Decembrie 1934.

Consiliul eparhial.

Nr. 4581/1935.

Comunicat oficial.

Având în vedere că în șematismul nostru din calendar, precum și în datele târgurilor, s'au strecurat unele greșeli de amănunt, invităm pe preoții noștri să ne comunice greșelile constatate ca să le putem rectifica.

Cluj, la 1 Iulie 1935.

Consiliul eparhial.

Nr. 4599/1935.

Comunicat oficial.

Ministerul Instrucțiunii ne aduce la cunoștință că umblă prin țară mulți indivizi sau chiar invalizi de război, cari sub motiv că fac intervenții la Ministere și la centrala I. O. V., storc dela invalizi și văduvele de război bani cu înșelăciune.

Spre a pune capăt acestei stări de lucruri îndrumăm preoții noștri să publice poporului în biserică și în special celor interesați să nu dea ascultare acestor oameni, ci cei ce au anumite doleanțe în acest sens să se adreseze direct Oficiului Național I. O. V. din București, Str. General Berthetot Nr. 24 sau medicului primar al județului de care se țin.

Cluj, la 1 Iulie 1935.

Consiliul eparhial.

Nr. 4937/1935.

Comunicat oficial.**Și Epitropiile bisericești beneficiază de asanare.**

Curtea de Apel din București secția II, a decis Miercuri (în procesul de conversiune al epitropiei bisericeii Dichiu din București), că, deși legea pentru lichidarea datoriilor agricole și urbane din 7 Aprilie 1934, nu prevede textual decât „persoanele juridice de drept privat fără scop lucrativ“ printre cele ce au beneficiu asanării, totuși din spiritul exact al legii, din debaterile parlamentare și din lămuririle date de dnii miniștrii Xenii, Sasu și raportor Romniceanu rezultă că epitropiile bisericești au fost privite

printre persoanele cari au beneficiu asanării (cu toate că doctrina le plasează printre persoanele juridice de drept public).

Cluj, la 13 Iulie 1935.

Consiliul eparhial.

Nr. 5208/1935.

Comunicat oficial.

În chestiunile religioase noi am fost conduși întotdeauna de cea mai largă înțelegere și toleranță și am dat libertate deplină preoților noștri ca la anumite ocazii să servească împreună cu preoții gr.-catolici, mai ales la serbările naționale. Ba de repețite ori i-am invitat să servească alături de noi. Și n'am uzat de un ordin al Ministerului din 1926, care dispunea ca la orice ocazii festive serviciul divin să-l facă biserica ortodoxă.

Acum însă de curând ni s'a adus la cunoștință în mod oficial că preoții gr.-cat., nu pot servi alături de noi, până când nu li se va da deslegare din partea papii.

În consecință suntem nevoiți să revenim asupra ordinului ministerial și să punem în aplicare acest ordin, revindecând pe seama noastră toate serviciile religioase la festivitățile publice ale instituțiilor de stat, mai ales la festivitățile naționale.

Comunicăm deci aci din nou cuprinsul ordinului de mai sus spre știre și orientare.

„Ministerul Apărării Naționale Nr. 4224/1926: la oficierea slujbei religioase pentru pomenirea eroilor și a celorlalte serbări naționale biserica ortodoxă este aceea, la care trebuie să se officieze serviciul religios, indiferent de gradul ierarhic pe care îl are slujitorul, iar programul oficial odată stabilit, trebuie respectat de toate confesiunile.“

Cluj, la 12 Iulie 1935.

Consiliul eparhial.

Nr. 4361—1935.

2—3

CONCURS

Prin aceasta se publică concurs pentru primirea de studenți în Academia noastră teologică din Cluj, cu termenul de 15 Sept. a. c.

1. Candidații cari doresc să fie primiți vor înainta Consiliului nostru eparhial o cerere scrisă cu mâna proprie, anexând în original următoarele documente:

a) Actul de naștere și botez dela oficiul parohial;

b) Atestatul de bacalaureat;

c) Atestat medical, prin care să se constate integritatea spirituală și corporală a petiționarului;

d) Declarația petiționarului, subscrisă de părinți sau tutori, că după absolvirea cursului teologic, va intra în slujba eparhiei cel puțin 5 ani de zile, la din contră va restitui fondului seminarial toate spesele de întreținere, precum și bursele primite.

Cererile însoțite de aceste documente, se vor înainta Consiliului, până la 15 Septembrie a. c.

„BANCA CENTRALĂ“

pentru Industrie și Comerț, s. a. Cluj, str. Regina Maria 1,

primește la Centrala sa din Cluj, precum și la Filialele Alba-Iulia, Bistrița, Hațeg, Sibiu și Turda

depuneri spre fructificare cu 4% brutto

la vedere, pe termen fix, sau pe durată nedeterminată.

Banca a introdus casetele de economii (pușculițe) pentru depuneri mărunte.

Condițiile pentru primire și replătire se pot vedea la ghișeurile băncii. (9) 4—4

Cereri intrate după acest termen nu se vor lua în considerare.

2. Nu se vor primi decât candidați înzestrați cu darul de a cânta.

3. Candidații acceptați se vor prezenta în ziua de 30 Septembrie, la vizită medicală și la examinarea aptitudinilor lor muzicale, dela care atârână primirea definitivă în Academie.

Atât cei primiți cât și clericii cei vechi se vor înscrie în zilele de 30 Septembrie și 1 Octombrie.

4. După 1 Octombrie nu se va mai face nici un fel de înscriere. Cei neînscrisi până la acest termen vor fi considerați retrași din Academie.

5. Cu ocazia înscrierii fiecare student va plăti 150 Lei taxă de înscriere și 50 Lei pentru bibliotecă.

Pentru întreținerea la Internatul Academiei, studenții vor avea să solvească o taxă anuală de 8000 Lei. In două rate. 1. la înscriere, 4000 Lei și la 1 Februarie 4000 Lei.

6. Până la 1 Octombrie studenții vechi vor achita toate restanțele, precum și cel puțin o rată pentru anul școlar 1935—6, altfel nu vor putea fi primiți în Academie sub nici un motiv.

7. Toți clericii vor locui în Internatul Academiei. Externi nu se vor mai admite.

8. Dela taxele de mai sus nu poate fi scutit nimenea. Bursă sau alte ajutoare pentru acest an școlar nu se vor da.

9. Fiecare student primit în Institut va aduce cu sine cel puțin 4 schimburi de rufe în stare bună.

Dela data înmatriculării studenții intră în toate drepturile și datorințele statorite în Regulamentul Academiei.

10. Nici un student nu poate cerceta în același timp, ca student ordinar, alte institute de învățământ.

La înmatriculare fiecare este obligat a se prezenta în persoană cu documentele originale.

Dela dispozițiile de mai sus nu se va mai face nici o excepțiune.

Cursurile regulate încep la 2 Oct.

Cluj, din ședința Consiliului eparhial, ținută la 18 Iunie 1935.

Nicolae Ivan, Laur. Curea,
Episcop. secretar.

Nr. 272—1935.

(13) 2—2

CONCURS

Pentru întregirea postului de paroh în parohia Valea-Lupșei, protopopiatul Lupșa, se publică concurs cu termen de 30 zile dela prima publicare în „Renașterea“.

Venitele împreunate cu acest post sunt:

1. Salar dela stat (eventual numai dela 1 Aprilie 1936 încolo.)

2. Folosința sesiunii parohiale de 8 iug. 138 stg. arător și fânaț.

3. Stolele obicinuite în parohie.

4. Dela fiecare familie 1/2 litră (10 litruțe) grâu sau porumb, după starea familiei.

5. Case parohiale corăspunzătoare cu grădină și supraedificatele de lipsă.

Candidații, cari trebuie să aibă aprobarea P. Sf. Sale Episcopului, își vor trimite actele de concurs la acest oficiu. Cu încuviințarea subscrisului se vor putea apoi prezenta în parohie.

Baia-de-Arieș, la 19 Aprilie 1935.

Oficiul protopopesc ort. rom. Lupșa, în conțelegere cu consiliul parohial.

Vasile Șpan, protopop.

Tipografia Eparhiei ortodoxe române, Cluj.